

C27 – WON2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

9 november 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de woningproblematiek in Limburgse grensgemeenten	1
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de gevolgen van het arrest 146/2006 van het Arbitragehof waarin gesteld wordt dat het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996 de Grondwet schendt	4

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de woningproblematiek in Limburgse grensgemeenten

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag om uitleg gaat over een regio die de minister en ikzelf bijzonder goed kennen, namelijk de Limburgse grensgemeenten met Nederland. Dat zijn er een elftal.

Mijnheer de minister, u beschikt waarschijnlijk over alle nodige cijfergegevens, maar ik haal toch even het voorbeeld aan van Hamont-Achel, waar intussen één op de vier inwoners Nederlander is. Ook in een aantal andere gemeenten, zoals de onze of Voeren, gaat het stilaan naar een kwart van de bevolking. Tegelijkertijd met de stijging van het aantal Nederlanders in deze gemeenten, zien we dat ook de prijzen van de bouwgronden, de huizen en de appartementen, kortom de prijzen van de woningen, onbetaalbaar of ten minste zeer duur worden. Het lijkt mij alvast logisch dat er tussen beide fenomenen een causaal verband bestaat.

Het is een logisch principe dat betaalbaar wonen voor de eigen bevolking betaalbaar moet blijven. Het is dan ook de taak van de overheid om daartoe de nodige maatregelen te treffen. Een voorbeeld dat ik in dit verband altijd aanhaal, is het verhaal van Vlabinvest, waarmee eigenlijk vrij concrete maatregelen worden genomen ten aanzien van één bepaalde regio om daar het wonen betaalbaar te houden of te maken. Voor alle duidelijkheid gaat het in mijn vraag niet zozeer over woningen die kunnen worden ingedeeld in de categorie sociale woningen, maar juist over woningen voor de doelgroep die daar niet of net niet voor in aanmerking komt.

Het is een open deur intrappen, maar ik vraag me af of er studies bestaan die duidelijk aantonen dat er wel degelijk een oorzakelijk verband bestaat tussen de stijging van het aantal Nederlanders en de stijging van de grondprijzen. Zijn er studies uitgevoerd in opdracht van uw kabinet, door de Vlaamse overheid of door anderen? Zo ja, welke vaststellingen werden daarin gedaan?

Hebt u zelf reeds initiatieven genomen om in de Limburgse grensgemeenten het recht op betaalbaar wonen van de lokale inwoners te vrijwaren? Ik bedoel hier de inwoners die op basis van een of andere punten- of voor-

rangsregeling in maatschappelijk of economisch opzicht in verband kunnen worden gebracht met de gemeente waarover het gaat. Zo niet, op welke wijze acht u het dan mogelijk om dat, al dan niet op korte termijn, te verwezenlijken?

Verder wil ik u ook een vraag stellen over de beroemde boetes die worden opgelegd bij de verkoop van gemeenteverkavelingen. Heel wat gemeenten maken, zoals hun taak is, werk van een eigen gemeenteverkaveling. Ze zoeken gronden en onteigenen er waar nodig om een verkaveling aan te leggen voor de bewoners van de eigen gemeente die daar recht op hebben. Ze doen dat aan zeer schappelijke prijzen.

Nauwelijks twee tot zes jaar later echter blijken heel wat van die mensen te gaan speculeren, en hun goedkope bouwplaats met woning door te verkopen aan – hoe zou u zelf zijn – de meest biedende. Een hefboom die de gemeente heeft om daar iets aan te doen, zijn de boetes. Ik ken een voorbeeld waar die boetes kunnen oplopen tot 200 percent van de aankoopprijs. Dat ligt helemaal niet voor de hand, maar toch is zo'n boete nog niet voldoende om het verschijnsel tegen te gaan.

Mijnheer de minister, bent u formeel op de hoogte van die boetes en de werkwijze van de gemeentebesturen? Wordt u erover geconsulteerd? Wat zijn uw bevindingen omtrent dit boetesysteem? Ziet u het als een hefboom voor de gemeenten om het probleem actief tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is inderdaad een problematiek waarmee ik en sommige leden van de commissie zeer vertrouwd zijn. We zijn als het ware burens van elkaar. Iedereen die vandaag buitenkomt, in de Limburgse grensgemeenten maar ook in andere provincies, wordt over dat soort problemen aangesproken.

Hier bestaan geen toverformules voor. We kunnen het niet met een vingerknip oplossen. Het zal een mix van maatregelen moeten zijn, en dan nog blijven te gronde de economische principes van vraag en aanbod een rol spelen. Daaraan kunnen we ten hoogste wat in de marge remediëren. Om de prijssetting echt te determineren, zouden we de vrije markt moeten verlaten, maar dan vrees ik dat niemand nog zal willen verkopen. Dat zou ons verder dan ooit af brengen van onze doelstelling van betaalbaar wonen.

De problematiek is vaak ook dubbelzinnig; daar heeft mevrouw Jans impliciet al op gewezen. Enerzijds is er

de groep die problemen ervaart bij het zoeken naar betaalbare woningen. Voor velen onder hen is het jammer genoeg peperduur en haast onbetaalbaar geworden. Anderzijds staan hun dorpsgenoten aan de verkoopzijde. Onder hen is het intussen gebruikelijk geworden, vooral bij de verkoop van een bouwkaavel uit een erfenis, alleen nog te adverteren in Nederlandse kranten. Ze weten immers dat de Nederlanders bereid zijn gemiddeld iets meer te betalen voor een bouwkaavel dan de Vlamingen. Als ze de erfenis moeten delen met broers of zussen, dan streven ze natuurlijk naar een maximale opbrengst.

Het probleem doet zich trouwens niet alleen voor in het Maaslandse grensgebied, maar in heel Vlaanderen. We zien het in gemeenten die grenzen aan Nederland, maar ook in de kustgemeenten, het hele gebied rond Brussel en zelfs in de taalgrensgemeenten. Op al die plaatsen doet zich een hausse voor van vastgoed- en bouwgrondprijzen.

Vlabinvest is inderdaad een van de instrumenten die de betaalbaarheid van bouwgronden en koopwoningen voor de middengroepen en van sociale woningen voor de zwakkere inkomenscategorieën dichterbij kunnen brengen. Daarover zou ik twee dingen willen opmerken.

Het fundamentele probleem met Vlabinvest is dat we dat systeem ten aanzien van Europa wel kunnen handhaven voor het gebied rond Brussel, maar niet kunnen uitbreiden naar de provincies zonder dat het door Europa wordt afgeschoten. We werken daarmee immers heel sterk in op marktmechanismen. Als we daar veel lawaai over maken, lopen we het risico dat dit instrument door Europa helemaal wordt teruggefloten. Dan zitten we ook in Brussel met de handen in het haar, want de vastgoedprijzen die bij ons gangbaar zijn, moeten we daar nog eens met twee vermenigvuldigen.

We zouden natuurlijk de Europese regels aan de kant kunnen schuiven en – louter theoretisch gesproken – een instrument zoals Vlabinvest uitbouwen, maar daarvoor is dan een zo groot budget nodig dat we in 2007 en de volgende jaren geen enkele sociale woning meer zullen kunnen bouwen. We moeten dan immers ons budget op een andere manier gaan besteden. In geen enkele fractie in dit parlement is daarvoor een meerderheid te vinden.

Er is ook het gegeven dat een privé-eigenaar het recht heeft te verkopen aan wie hij wil. Initiatieven om dat aan banden te leggen, resulteren meestal in het terugplooiën van de eigenaars op zichzelf. Ze zullen dus niets meer verkopen. Ooit is het idee geopperd om mensen die bijvoorbeeld drie bouwloten hebben, te verplichten er één te verkopen onder de marktprijs, namelijk tegen 60 procent daarvan. De vraag is dan ten eerste wat de marktprijs is en ten tweede of men dan vrij is om daarover te beschikken.

Alleen al de aankondiging van zoiets leidt ertoe dat

mensen niets meer willen verkopen en er de voorkeur aan geven vast te houden wat ze hebben. Ze wachten liever betere tijden af. Bovendien zullen de prijzen van de twee resterende bouwloten waarover ze dan vrij kunnen beschikken, enorm de hoogte in gaan als compensatie voor wat ze derven bij de verkoop van het derde lot. We moeten daar dus heel voorzichtig mee zijn.

We zijn echter niet geheel machteloos. Wat we kunnen doen, is wat minister Van Mechelen al heeft voorgesteld en wat ook in het regeerakkoord staat, zodat het door de regeringspartijen wordt gedragen. Zijn voorstel is dat de openbare besturen in de eerste plaats hun eigen grondreserves valoriseren. We denken daarbij aan de gemeenten, de OCMW's en de kerkfabrieken, maar ook aan het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, bijvoorbeeld de Dienst voor de Scheepvaart.

Enkele maanden geleden was er het voorbeeld van een stuk grond in Kappele-op-den-Bos dat toebehoorde aan het Zeewezen, vandaag de NV De Scheepvaart. Het aanwenden van die gronden is een manier om de druk van de ketel te halen. We kunnen daarmee de prijzen niet doen dalen, maar misschien wel al stabiliseren in een bepaalde regio.

Daarnaast kan de gemeente zelf, wanneer een woonuitbreidingsgebied wordt verkaveld door een privé-ontwikkelaar, kiezen voor een PPS (publiekprivaat samenwerkingsverband) om zo een win-winsituatie te creëren. De privé-ontwikkelaar krijgt zijn vergunning en kan zijn project uitvoeren, maar moet voorzien in een gevarieerde typologie van woningen, zodat er ook woningen bij zijn voor de middengroepen.

De gemeente kan trouwens ook zelf de verkaveling ontwikkelen. Lanaken heeft een traditie op dat gebied. Via een intern toewijzingsreglement kunnen dan accenten worden gelegd, bijvoorbeeld ten gunste van mensen die ten minste tien jaar in de gemeente wonen. Ik zou nooit toewijzingen doen op basis van nationaliteit, want dat zou in strijd zijn met allerlei non-discriminatiebeginselen. Maar dat de kandidaten ten minste tien jaar in de gemeente moeten wonen, is perfect oorbaar, want om de verkaveling uit te rusten moet de gemeente investeren in onteigening, in gas-, water- en elektriciteitsleiding en in riolering. Dat moet van de belastingen komen en mensen die daaraan hebben bijgedragen, moeten dan voorrang kunnen krijgen.

Hetzelfde geldt voor de boetes. Daar bestaat geen plafond voor. Er zijn inderdaad voorbeelden bij ons en in onze buurgemeenten. De gemeente moet onteigenen, wat veel kwade gezichten van onteigenden oplevert, want zeker in landelijk Vlaanderen ligt dat nog heel gevoelig. De grond is vaak al vier of vijf generaties in

de familie, en dat die wordt afgenomen, valt niet goed, ook al krijgen ze daarvoor een onteigeningsvergoeding. Op die grond wordt dan onderdak gegeven aan woonbehoeftige dorpsgenoten, maar dan blijkt dat die mensen, die zolang aan de vraagzijde hebben gezeten, het goed binnen de twee jaar verkopen aan mensen van over de grens die met de glimlach de boete erbovenop betalen.

Er is geen plafond, dus als de boete geen rem is, dan kan ze gerust worden opgetrokken. Daar is vandaag een draagvlak voor, niet om mensen te weren, maar om op te treden tegen degenen die jarenlang hebben gezeurd aan de hoofden van de lokale verantwoordelijken, en dan, wanneer ze een kans krijgen op betaalbaar wonen, zich meteen laten inspireren door hun portemonnee en verkopen aan de meestbiedende. Dat is immers hypocriet.

Ten slotte moet ook gezorgd worden voor een voldoende aanbod van sociale woningen en appartementen in de gemeente. In onze eigen gemeente is dat 2,38 procent, wat aan de zeer lage kant is. Er moet absoluut iets extra's gedaan worden voor de kwetsbaren in de samenleving.

Maar wat is nu de hoofdoorzaak? Waarom komen die mensen de grens over? Ze zeggen dat ze hun woonwensen in Nederland niet kunnen realiseren omdat het daar onbetaalbaar geworden is. Met die woonwensen bedoel ik niet de wensen van degenen die in Goudkust, Zilverkust of Ivoorkust wonen zoals dat heet, maar de wensen van een grote groep doorsneeburgers. Zij willen een vrijliggende woning, wat in Vlaanderen nog heel courant is, maar in Nederland vrijwel onbereikbaar is geworden, ook voor de zogenaamde middencategorieën zoals de tweeverdieners. In Vlaanderen is het voor hen wel nog betaalbaar. Ze zijn ook bereid iets meer te betalen. Immers, hoewel de prijzen van vastgoed en bouw kavels in Vlaanderen erg hoog liggen, zijn ze nog altijd beduidend lager dan in Nederland of Duitsland. Bovendien hebben ze daar ook andere systemen. Ze betalen bijvoorbeeld alleen rente op hun woninghypotheek, en de woning gaat na dertig jaar terug naar de bank.

Een Vlaming wil dat absoluut niet, want zijn huis is zijn koninkrijk en van een dergelijk systeem zou hij niet meer vast slapen. Nederlanders gaan daar heel functioneel mee om. Voor hen is de woning een gebruiksvoorwerp. Ze gaan er wonen, maar als de kinderen de deur uit zijn, dan gaan ze naar een appartement, dat een stuk kleiner en bescheidener mag zijn, als het maar een lift heeft en aangepast is aan hun fysieke situatie op die leeftijd. Die verschillen in mentaliteit liggen mee aan de basis van de verschillen in gedrag, ook op het vlak van de aanschaf van vastgoed.

Te gronde is het dus een economische kwestie. Ik heb een viertal maatregelen opgesomd die ertoe kunnen bijdragen dat de prijzen gedeeltelijk worden gestabili-

seerd. Ik heb er ook op gewezen dat de burgers soms een dubbele houding aannemen en jarenlang aan de vraagzijde zitten, maar eens ze bediend zijn al gauw naar de aanbodzijde verschuiven om winst te maken. We kunnen dat dus slechts in beperkte mate sturen, maar daarvoor moeten we die instrumenten wel toepassen.

Er zijn studies gedaan naar een causaal verband tussen de inwijking van Nederlanders en de prijsstijging van woningen. Ik zal u die laten bezorgen. Uit de onderzoeken die op vraag van de Vlaamse overheid gedaan zijn naar die relatie, blijkt dat er geen statistisch relevant verband is. Die conclusie werd recentelijk bevestigd door een studie naar migratiepatronen van en naar Vlaanderen, waarin ook de regio aan de grens met Nederland is onderzocht. Er is in die studie ook gekeken naar mogelijke prijseffecten op de woningmarkt. Ook daarin werd geen statistisch significant verband gevonden.

Ik verwijs naar het onderzoek van de Belgische provincie Limburg naar aanleiding van de opmaak van haar provinciaal ruimtelijk structuurplan. Daarin is uitdrukkelijk een ruimtelijk kader uitgewerkt voor gemeenten waarin deze problematiek speelt. Dat laat toe te voorzien in een extra woonaanbod. Het is echter niet omdat deze studies geen statistische bewijzen leveren dat er geen problemen bestaan. Iets anders beweren, zou betekenen dat we aan struisvogelpolitiek doen. Daar willen we ons niet aan bezondigen.

Belangrijk is het verdringingseffect. Daarnaast wordt binnenkort een studie uitgevoerd door de gemeente Maastricht. Dat is wel degelijk een gemeente en geen stad, hoewel ze 123.000 inwoners telt en daarmee in Vlaanderen een stad in het kwadraat zou zijn. Die studie zal gebeuren tussen Maastricht, Lanaken en Riemst en heeft tot doel na te gaan of er verdringingseffecten optreden en wat daarvan de oorzaken en de gevolgen zijn. Het uitgangspunt van het onderzoek is de vaststelling dat het beleid van de gemeente Maastricht niet gericht is op een woonaanbod dat aansluit op de woonwensen van de Nederlanders en dat Vlaanderen die wens wel kan invullen. Die wens is, zoals ik zonet al aangaf, een vrijliggende grond. Het hoeft geen woning te zijn die 60 meter van de weg ligt ergens in de glooiing van het landschap, maar een woning zoals we die bij ons kennen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide en genuanceerde antwoord. Het is inderdaad zo dat er geen toverformules zijn; die had ik ook niet verwacht. U hebt een groot aantal boeiende elementen naar voren gebracht. Ik kijk dan ook uit naar de studies waarover u het had. Statistiek is echter altijd

al een buisvak geweest, wat ik best kan begrijpen, en ik ga toch maar liever voort op mijn aanvoelen dat er wel een causaal verband is.

Nieuw voor mij is dat er geen plafond is voor de boetes. Ze lijken me een goede hefboom te zijn om in te werken op de kern van de problemen. Ik hoop dat iedereen op die golflengte zit. Daarbij denk ik ook aan de provinciebesturen, die de gemeentelijke reglementering op hun beurt moeten nakijken.

Ik concludeer dat er nog veel werk aan de winkel is, en dat we op alle niveaus zullen verder werken. Dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de gevolgen van het arrest 146/2006 van het Arbitragehof waarin gesteld wordt dat het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996 de Grondwet schendt

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zowel het decreet van 22 december 1995 in verband met de bestrijding van de leegstand en verkrotting van gebouwen en/of woningen als het decreet van 19 april 1995 in verband met de bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, voorziet in een aantal vrijstellingen. Ik zal ze niet opsommen, maar ze zijn te vinden in artikel 42, paragraaf 2, van het decreet. Ook in het decreet op de bedrijfsruimten is voorzien in vrijstellingen, met name wanneer onroerende goederen niet in de inventaris zijn geregistreerd omdat er een onteigeningsbeslissing op rust of omdat ze beschermd zijn in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Op basis van een aantal klachten heeft het Arbitragehof in antwoord op een prejudiciële vraag duidelijk gesteld dat er een probleem is. Er wordt gesteld dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden geschonden. Er is immers op geen enkele wijze een vrijstelling van heffing mogelijk gemaakt voor de houders van zakelijke rechten op een gebouw dat beschermd is krachtens het decreet van maart 1976. Het hof is daarmee van oordeel dat zonder een redelijke verantwoording twee categorieën van belastingplichtigen op een verschillende manier worden behandeld, enerzijds de categorie van eigenaars

van bedrijfsruimten en anderzijds de eigenaars van leegstaande woningen en gebouwen.

De uitspraak van het hof heeft weliswaar enkel betrekking op het heffingsjaar 2000. Er zijn natuurlijk nog andere heffingsjaren, en het is dus de vraag of er nog wat volgt. In dat geval zal de uitspraak wellicht dezelfde zijn, aangezien de decreten nog altijd hetzelfde onderscheid maken.

Mijnheer de minister, u hebt intussen waarschijnlijk al kennis genomen van dat arrest. Welke maatregelen zijn er genomen om die schending van de Grondwet op te heffen? Hebt u een zicht op de mogelijke gevolgen van het arrest op gelijkaardige gevallen? Het dateert van voor uw tijd, maar wat was de reden voor het verschil in de vrijstellingen tussen de beide decreten?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Dit is een zeer interessante vraag, zoals we ze van de heer Decaluwe gewend zijn. In mensentaal gezegd, gaat het hier om een discriminatie tussen verlaten bedrijfsruimten gelegen in een beschermd stads- of dorpsgezicht en die vrijgesteld zijn conform het decreet van 1995 enerzijds, en woningen die niet beschermd zijn maar wel in een dergelijke beschermde zone liggen maar niet vrijgesteld zijn anderzijds. Mijnheer Decaluwe, u hebt op dit vlak een punt.

We zullen in het programmadecreet 2007 een bepaling opnemen om ervoor te zorgen dat ook de woningen worden vrijgesteld, zodat de discriminatie verdwijnt. De regeling voor de woningen wordt identiek aan die voor de verlaten bedrijfsruimten. Dan wordt niet enkel gecorrigeerd voor het jaar 2000, maar ook voor de daaropvolgende jaren.

Ik kom tot uw vragen. In het arrest van 28 september 2006 heeft het Arbitragehof geoordeeld dat artikel 42, paragraaf 2, punt twee, van het heffingsdecreet van 22 december 1995 een schending inhoudt van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel. Meer bepaald stelt het arrest dat er geen objectief en redelijk verantwoord verschil kan worden aangehaald om een eigenaar van een woning gelegen in een beschermd dorps- en stadsgezicht op te nemen in de inventaris met de mogelijkheid tot het aanvragen van een vrijstelling, terwijl een eigenaar van een bedrijfsruimte van 5 are of meer niet aan de leegstandsheffing is onderworpen en dus niet in de inventaris wordt opgenomen.

Om een einde te stellen aan de schending is in het ontwerp van programmadecreet 2007 een bepaling opgenomen die voorziet in een gelijkgeschakeling tussen de beide decreten in deze aangelegenheid.

U vroeg ook of ik een zicht heb op de mogelijke gevolgen van dit arrest voor andere gelijkaardige gevallen. Op de inventarislijst leegstand staan momenteel 3.846 panden geregistreerd als leegstaand. Het merendeel betreft woningen. Uiteraard zal er slechts een beperkt aantal opgenomen zijn in een beschermd dorps- of stadsgezicht. Laten we dat niet uit het oog verliezen.

De invoering van de ontworpen programmadecreetsbepaling zal van de administratie een onderzoek vergen met het oog op een correcte toepassing van de vrijstellingsregeling. Dat is een monnikenwerk: afpunten en vergelijken. Er moet immers gescreend worden hoeveel en welke woningen in beschermd dorps- of stadsgezicht liggen en mogelijk van een vrijstelling kunnen genieten.

Het verschil tussen de beide decreten was mee ingegeven door een verschillende doelstelling. In het heffingsdecreet op leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten staat de mogelijkheid tot herbestemming van de locatie centraal en niet het bestaande gebouw. Zulke gebouwen kunnen een nieuwe bestemming krijgen als sporthal, cultureel centrum, kerk, parkeergarage enzovoort. De heffing op leegstaande en verwaarloosde woningen en andere gebouwen daarentegen moet voorkomen dat het leefklimaat in woonbuurten achteruitgaat en stimuleert dat woningen en gebouwen terug beschikbaar worden. De finaliteit en de ruimtelijke toepassing zijn dan ook verschillend.

De decreetgever heeft met artikel 42, paragraaf 2, ten tweede, van het decreet van 1995 inzake de leegstand van woningen gemeend dat er geen verschil mocht zijn in de aanpak van leegstand en verwaarlozing ongeacht of ze zich voordoet in een beschermd dorps- of stadsgezicht of daarbuiten. Gelet op wat ik heb vermeld in mijn antwoord op uw eerste vraag, zal er in de toekomst geen verschil meer zijn.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, we kunnen met uw antwoord tevreden zijn. Wel heb ik nog een praktische vraag. U zult het nu rechtzetten in het programmadecreet van 2007, maar op welke manier kunnen de mensen die al de heffing hebben betaald in 2003, 2004 en volgende hun geld recupereren? Moeten ze dat via de rechtbank afdwingen, of wordt er gezocht naar een procedure voor een terugstorting?

Minister Marino Keulen: Technisch gezien moeten de mensen hun recht halen. Aan de andere kant is er voor de jaren 2002, 2003 en tot en met augustus 2004 een moratorium geweest, zodat de vrijstelling er alsnog was. Het gaat dus maar om een beperkte periode. Ik zoek zelf uit hoe we het misschien toch via de administratie kunnen regelen, bij wijze van service. Zoals gezegd, is het echter een monnikenwerk om af te punten wie een te-

rugbetaling moet krijgen. Meestal is het zo dat dingen die in één of twee zinnen uit te leggen zijn, bij de uitvoering altijd wat gecompliceerder zijn. Maar misschien kunnen we voor die beperkte periode toch iets voor de eigenaars doen. Ook al omdat het zo ver teruggaat, is het goed eens na te gaan of de overheid geen geste kan doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
